

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

donderdag 11 september 2008

MEDITATIE

Gods eeuwige liefde

1. De openbaring van die liefde

Men zou niet zeggen dat de Heere het volk van Israël liefhad. Het is in ballingschap gestuurd. Niet onverschuld. Vele jaren werd men gewaar-schuwd, totdat het moment kwam dat de Heere het dreigement heeft uitgevoerd. Het volk is bijna 70 jaar in ballingschap.

Als de Heere niet had ingegrepen, was het volk nooit teruggekomen. Nu mogen ze terug naar hun vaderland. En dat alleen omdat de Heere dat wil. Gods woorden zijn waarheid in zowel dreiging als ook in beloften.

Jeremia wordt geroepen om dit te verkondigen. Hij mag de blijde boodschap van verlossing en bevrijding preken. Het volk wordt nu sprekende ingevoegd en het antwoordt: *"De Heere is mij verschenen van verre tijden"*. Deze uitspraak draagt verschillende betekenissen.

In de eerste plaats wordt gedacht aan Gods redding uit Egypte; hoe Hij het volk door de woestijn naar het beloofde land leidde. Ja, zo heeft de Heere vroeger het volk zijn gunsten

De Heere is mij verschenen van verre tijden. Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde; daarom heb Ik u getrokken met goedertierenheid.

Jeremia 31 : 3

bewezen. Maar... zou Hij dat nog kunnen? Zou hij ook vandaag nog wonderen werken? Een vraag waarmee velen bezet zijn. Maar ook in het hart van Gods kinderen kan deze vraag leven. Vroeger mocht ik geloven: "Ik ben uw heil alleen." Maar de eerste liefde ligt zo ver achter ons. Gods ongenoegen wordt gevoeld en de tere omgang gemist.

In de tweede plaats is er een grote afstand. Het volk gaat op weg van Babel naar het land Israël. Dan is niet alleen de vraag: "Hoe zal het volk huizen en akkers aantreffen" maar ook "Hoe zal men de Heere ontmoeten?" Als Hij zou doen naar hun zonden, kunnen ze Hem niet ontmoeten. De

schuld daarvan ligt niet bij de Heere, maar bij het volk. En nu Jeremia's boodschap. Ze horen in Babel reeds Gods stem: "Hij zal Zijn volk niet eindeloos kastijden". Hij doet wat Hij spreekt. Het volk ziet uit naar de vervulling van deze woorden.

2. De bron van die liefde

Een lange stoet van mensen zal uit Babel naar Jeruzalem reizen. Geen indrukwekkend reisgezelschap. Geen bijzonder volk. In vers 8 lezen we: *"Zie, ik zal hen aanbrengen uit het land van het noorden en zal hen vergaderen van de zijden der aarde. Onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden te zamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen"*. Wat heeft de Heere in hen gezien?

Deze vraag kan ook worden gesteld als het gaat over Gods kinderen. Ook zij zijn immers pelgrims uit het Babel van deze wereld naar het Jeruzalem dat boven is. Ze hebben al beleden: *"De HEERE is mij verschenen van verre tijden"*. En nu ze dichterbij komen, spreekt de Heere tot hun hart en oor: "Ja, Ik heb u liefgehad met een eeuwige liefde".

Hoe is het mogelijk dat God vergeters en verlaters liefheeft? Daarom spreekt Hij van een eeuwige liefde. Luther heeft onze tekst vertaald met: "Ik heb u altijd liefgehad". Een liefde die noch eind, noch oorsprong heeft. Verwondering als mag worden ingestemd: "Ja, eer ik nog was geboren. Eer Gods hand, Die alles schiep. Iets uit niets in 't aanzijn riep. Heeft zijn liefde mij verkoren."

Deze liefde wordt niet als vanzelf beleefd. Het is geen zaak van verstand of gevoel. Maar wel van diepe verootmoediging en verwondering. "Hoe kan de Heere zo één als ik ben liefhebben, die blind en doof is voor Zijn stem, Zijn bemoeienissen, Zijn redding". Dat de Heere zulke mensen kan liefhebben is een wonder. Dit kan alleen door Jezus Christus. Hij heeft de geboden van Zijn Vader wel volkomen gehouden. Hij heeft gearbeid en dat plaatsvervangend voor

Inhoud

- 1 Gods eeuwige liefde
- 2 Bijbelstudie:
De scheiding tussen Izak en Ismaël (2)
- 3 Wat leerde Arminius? (2)
- 5 Het huisbezoekseizoen begint weer... (2)
- 7 Met YouTube haalt u echt 'rommel' in huis
- 8 Boekennieuws
- 9 Kerknieuws
- 10 Berichten
- 11 Kerkdiensten

86e jaargang

Nr. 49

de Zijnen. Als dit beleefd wordt, wordt beleden: "Wij hebben hem liefgehad, omdat Hij ons eerst heeft liefgehad".

3. Het bewijs van die liefde

Eerst liet de Heere Zich als het ware in Zijn hart kijken. De bron waaruit de liefde vloeit, stroomt van eeuwigheid. Nu gaat Hij zeggen waarin die liefde zich uit. Iemand kan gemakkelijk zeggen van een ander te houden. Maar wat heb je er voor over? De Heere toont het geheim. "Getrokken met goedertierenheid".

Het volk is niet uit zichzelf uit Babel weggegaan. Om Babel te verlaten is het volk door de Heere getrokken. De Heere is de eerste. Hij trekt. Zo is het ook wanneer Hij iemand het Babel

der zonde doet verlaten. Niemand zal ooit uit zichzelf de wereld verlaten. Dat getuigt van tegenstand en verzet. Er komt ook kracht aan te pas om zondaren uit de wereld te trekken. Kracht, zodat de tegenkracht - de zonde - de scheidbrief krijgt.

Ieder van Gods kinderen zal beamen dat de Heere telkens op deze wijze de Eerste wil zijn. Dán rijst de bede omhoog: "Trek mij, dan zal ik U nalopen". Geredden zullen het wonder nooit klein krijgen: "Ik kon mijzelf niet verlossen. Ik wilde niet verlost worden door de Ene Naam Die onder de hemel is gegeven tot zaligheid. Maar Hij heeft het gedaan".

Dordrecht,

ds. A.A. Brugge

woorden. "Deze dienstmaagd", zo zei ze. Ze wilde de naam van Hagar niet eens noemen, evenmin als de naam van Ismaël.

Maar Sara had Hagar toch zelf aan Abraham gegeven? Ze had toch zelf tot Abraham gezegd dat hij tot Hagar in moest gaan? Zeker. De aanwezigheid van Ismaël herinnerde Sara steeds weer aan haar dwaasheid, aan haar zonde. Maar hier zag zij het zo scherp, zoals ze het nooit eerder had gezien: die twee kunnen en mogen niet samen. "Want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven." Mijn zoon, zo zei Sara. Izak was dé zoon. De zoon der belofte, de zoon van het wonder Gods.

Twee beginselen, die elkaar niet verdragen

Het ging hier om twee werelden, die elkaar niet verdragen. Twee beginselen, die vijandig tegenover elkaar staan. Het rijk van satan en het rijk van Christus kunnen niet samen gaan. Wat zou de grote nood van onze tijd zijn? Dat Ismaël en Izak zo vaak samen kunnen zijn. Die halfslachtigheid, waarin kerk en wereld zich zo met elkaar vermengen, waarin zo weinig verschil meer te zien is tussen Izak en Ismaël. Laten we daartegenover naar Sara luisteren. Zij was er tot in het diepst van haar hart van overtuigd dat die twee niet in één tent, in één huis pasten. Daar moest een scheiding zijn tussen die twee. Het ging hier over twee rijken, twee beginselen die op elkaar botsen. Weet u waar Gods kinderen steeds weer

BIJBELSTUDIE

2

De scheiding tussen Izak en Ismaël

Genesis 21:9-21

Sara zag scherp

Sara had heel goed begrepen dat het spotten en lachen van Ismaël over Izak niet anders was dan een onderdeel van de strijd tussen het vrouwenzaad en het slangenzaad, tussen het rijk van de komende Christus en het rijk van satan. Daarom sprak zij tot Abraham in heilige verontwaardiging: "Drijf deze dienstmaagd en

haar zoon uit; want de zoon dezer dienstmaagd zal met mijn zoon, met Izak, niet erven."

We lezen in de Schrift dat Sara haar man haar heer noemde. Maar hier deed ze dat niet. Hier sprak ze als het ware: "Gooi die twee eruit; jaag ze weg!" Zij beval het aan Abraham. Weer horen we die verachting in haar

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofdredacteur:
ds. A. Moerkerken.

Bijdragen van medewerkers aan:
ds. A. Moerkerken, Händelstraat 1,
2901 JC Capelle aan den IJssel,
tel. 010-4472388, fax 010-4472263
e-mail: moerkerken@kliksafe.nl

Redacteur: ds. G.J. van Aalst.

Boeken ter recensie en meditaties aan:
ds. G.J. van Aalst, Molendijk 136,
3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten aan:

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131, 2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl

Aanlevertijd:

Uiterlijk **woensdag 17.00 uur** vóór de datum van verschijning van De Saambinder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan:
Administratie van De Saambinder:
J. Honkoop, Jan Willem Frisoehof 53,
2517 LA 's-Gravenhage,
tel. 070-3514465, fax 070-3512718,
e-mail: saambinder-adv@kliksafe.nl
Postbankno. 256686 t.n.v. de administratie van De Saambinder.

Advertenties € 0,70 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 19% btw.

Advertenties dienen **uiterlijk donderdag** in het bezit van de administratie te zijn.
Rouwadvertenties
uiterlijk maandagmorgen 9 uur.

Abonnementenadministratie
Adreswijzigingen enz. aan:
Kerkelijk bureau Geref. Gemeenten,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: kbgg@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden:
Postbanknr. 64327 t.n.v. De Saambinder-
abonnementen te Woerden.

Abonnementenprijzen (bij vooruitbetaling):
voor Nederland: € 11,50 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 23,- per jaar + extra portiekosten.
Canada \$ 110,-; USA \$ 110,-.

Correspondentie-adres
Noord-Amerika:
Mr. Clarence Bleeker
1233 Leffingwell Av, N.E.,
Grand Rapids, Michigan,
U.S.A. 49505.

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van: de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

achterkomen? Dat Izak en Ismaël beiden in hetzelfde hart wonen. Dat is die innerlijke strijd tussen vlees en geest. Dat doet Gods kinderen tweemensen zijn, die het goede willen, maar het kwade doen (Rom. 7). Die strijd blijft in het hart tot de laatste snik.

Abrahams strijd

En Abraham? Hij was het helemaal niet met Sara eens. "En dit woord was zeer kwaad in Abrahams ogen, ter oorzaak van zijn zoon" (vers 11). We moeten bedenken dat Abraham de vader van Ismaël was. Het was zijn zoon. Hij had hem lief. Hij wilde hem niet kwijt. Misschien heeft Abraham wel eens gedacht tijdens momenten van ongelof: "Als Izak nog eens wegvault, dan heb ik Ismaël nog." Daar hebt u nu een kind van God, de "vader der gelovigen" nog wel, en dat kind van God wil Ismaël niet kwijt. Begrijpt u het? Gods kind wil vanuit zichzelf het eigen ik niet kwijt. Dan willen we niet alles verliezen. Dan is er nog zoveel liefde voor de zonde van onze eigenwillige wegen. Ismaël kwijt, dat betekende voor Abraham een sterven. Een sterven aan zichzelf en aan zijn eigen wil. Dat willen we van onszelf niet. Ook niet na ontvangen genade. Wat een strijd kan dat betekenen in het geestelijke leven. Als het aan Abraham gelegen had, dan was Ismaël gebleven, dan had Ismaël blijvend de gelegenheid gehad om Izak uit te lachen en te bespotten. Ja, dan had satan door middel van Ismaël zijn aanslagen kunnen blijven uitvoeren op het rijk van de komende Christus.

Gods ingrijpen

De Heere Zelf echter greep in. "Maar God zeide tot Abraham: Laat het niet kwaad zijn in uw ogen, over de jongen, en over de dienstmaagd; al wat Sara tot u zal zeggen, hoor naar haar stem; want in Izak zal uw zaad genoemd worden" (vers 12). De Heere Zelf gaf Sara gelijk. Dat dit alles een diepe betekenis had, blijkt wel uit de Brief aan de Romeinen en uit de Brief aan de Galaten, waarin Paulus uitdrukkelijk op deze geschiedenis terugkomt en de diepere betekenis ervan aanwijst. De Heere gaf Abraham de opdracht naar Sara te luisteren, want "in Izak zal uw zaad genoemd worden". Als men spreken zou over het nageslacht van Abraham, dan zou men niet over Ismaël spreken, maar over Izak. Uiteindelijk was Izak de zoon der belofte, uit wie

eenmaal Christus zou voortkomen. Daar heeft satan erg in gehad. Daarom het lachen en spotten van Ismaël. Als Abraham zijn zin gekregen had en niet Sara, dan zou satan in zijn aanslagen op Izak al verder zijn gegaan. Het ging ten diepste niet om Izak, maar om hét Kind, om Christus. Niet anders dan de zaligheid van Gods kerk stond hier op het spel. De Heere deed hier uitspraak, niet op grond van de moederlijke gevoelens van Sara, ook niet op grond van de gedachten van Abraham, maar op grond van Zijn eeuwig voornemen, waarin het vast lag dat uit Izak Christus zou voortkomen.

Het ging ten diepste niet om Izak, maar om hét Kind, om Christus. Niet anders dan de zaligheid van Gods kerk stond hier op het spel.

Zelf aan het werk of in alles afhankelijk van God

Dat verband heeft de apostel Paulus gelegd in Romeinen en Galaten (Rom. 9:7; Gal. 4:30). De apostel maakt ons duidelijk dat het hier om twee werelden ging, om twee wegen. Ismaël was de zoon van de eigen wil, van het

menselijk pogen om Gods Woord waar te maken. Abraham en Sara hadden de Heere als het ware een handje willen helpen in de vervulling van de belofte en daaruit was Ismaël geboren. Bij Ismaël gaat het om de mens die zelf aan het werk gaat. Maar Izak was de zoon der belofte, de zoon van Gods werk en van Gods trouw. Bij Izak gaat het om de mens die in alles totaal afhankelijk van God. Altijd weer is er die strijd tussen Izak en Ismaël. In de wereldgeschiedenis en in de kerkgeschiedenis. En niet het minst in het hart!

Het was voor Abraham weer een nieuwe beproeving. Wat zat Abraham er toch steeds weer zelf tussen. Hij wilde Ismaël achter de hand houden. Maar nu moest hij dat loslaten. Nu moest hij alleen Izak overhouden. Denk daar niet gering over. Dat betekende voor Abraham niet anders dan sterven. Sterven aan zichzelf, aan eigen wil, aan eigen wijsheid. Dat is steeds opnieuw de weg van het geestelijke leven. Alleen zo leert de kerk door het geloof leven uit de belofte Gods. Alleen zo zullen we alleen Izak overhouden. En u begrijpt de betekenis: Alleen zo zullen we alleen Christus overhouden.

(wordt vervolgd)

Zeist,

ds. J.J. van Eckeveld

2

Wat leerde Arminius?

In een vorig artikel zagen we wie Arminius was en hoe dr. W.A. den Boer zijn theologie heeft getekend. We vroegen ons af of het gedachtegoed van Arminius vruchtbaar gemaakt kan worden voor deze tijd. De Apeldoornse kerkhistoricus lijkt die kant op te gaan door zijn welwillende beschrijving van Arminius' theologie.

Arminius heeft grondig nagedacht over een probleem dat ons menselijke verstand verre te boven gaat. Wat is de verhouding tussen Gods besluiten en de zonde? Een heilig God en de zonde zijn zo tegengesteld aan elkaar dat God nooit de oorzaak kan zijn van de zonde. En toch heeft God de zonde besloten. Vele vragen kunnen opborrelen in het menselijke hart: Hoe kon

de zonde ontstaan in een hemel zonder zonde? Had Adam staande kunnen blijven terwijl God de zondeval besloten had?

Rechtvaardig

Arminius wilde er alles aan doen om God niet tot een Auteur van de zonde te maken. Dat is natuurlijk prijzenswaardig, maar hetzelfde wilden Calvin, en in navolging van hem, alle gereformeerde theologen. Toch kozen ze niet de weg die Arminius later zou kiezen. Calvin bijvoorbeeld legde sterke nadruk op de ondoorgrondelijkheid van Gods raad. God is rechtvaardig, maar Hij hoeft zich voor ons menselijke verstand niet te rechtvaardigen. Wat hebben wij, mensjes met een verduisterd verstand, de onweer-

staanbare neiging om Gods besluiten en werken af te meten aan ons rechtvaardigheidsgevoel, niet beseffend dat ons gevoel van wat rechtvaardig ook aangetast is door de zonde.

Wat Gods Woord ons leert over Gods besluit van de verwerping is moeilijk om te verstaan, laat staan om te aanvaarden. In 1 Petrus 2:8 lezen we: Dengenen namelijk die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn. Deze ongehoorzaamheid bestaat in het verwerpen van Christus, zo lezen we in vers 7. Dat is een vrijwillige daad van ongelof en vijandschap van God en vrije genade. Maar hoe kan een mens daartoe gezet zijn? Ook op teksten als Romeinen 9:22 en 1 Thessalonicenzen 5:9 kan ons zondige verstand helemaal vastlopen. Als mensen vaten des toorns zijn, tot het verderf toebereid, als ze gesteld worden tot toorn, wat kunnen ze er dan aan doen dat ze verloren gaan? Dat is toch besloten?

Vijandschap

Wie met zulke vragen worstelt, voelt dat de worsteling met Gods vrijmacht al snel uitloopt op pure vijandschap tegen Gods soevereiniteit. Dan blijft er maar één antwoord over: Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt? (Rom 9:20). Zal God Zich ter verantwoording laten roepen door een mens? Bepaalt een mens wat rechtvaardig is of bepaalt God dat? Uit de kanttekeningen bij de Statenvertaling blijkt hoe onze vaders hebben geworsteld hebben om zowel Gods soevereiniteit als de verantwoordelijkheid en de schuld van de mens te laten staan. Ook in de Dordtse Leerregels voelen we een begeerte om te buigen onder Gods soevereiniteit, ook al gaat ze ons begrip verre te boven.

Het lijkt wel of Arminius deze weg niet wilde of niet kon bewandelen. Tot het uiterste gaat hij om Gods gerechtigheid te waarborgen, maar daarvoor neemt hij veel meer zijn toevlucht tot logische redeneringen dan tot de Schrift (zie ook blz. 63). Dat maakt zijn theologie zo zwak, ten diepste ook zo menselijk. Bij het lezen van het proefschrift drong bij mij vooral de vraag of God in Arminius' denken werkelijk God mag zijn, of mag God alleen die God zijn Die past bij onze begrippen over Hem? (zie ook blz. 61). Misschien ligt daar wel de kern van het hele geding tussen de remonstranten en de contra-remonstranten.

Genade

Arminius' theologie mag bedoeld zijn als een verdediging zijn van Gods gerechtigheid, de consequenties die hij trekt, zijn verregaand. We zagen reeds dat Arminius de vrijheid van de mens krachtig handhaaft. De mens krijgt, ook na de val, genoegzame kracht om de zonde te weerstaan, maar hij gebruikt die kracht niet. Daarom is de straf op de zonde rechtvaardig. Ook de leer van de algemene verzoening hangt nauw samen met Arminius' kijk op Gods gerechtigheid. Immers, zo leerde Arminius, God kan geen vergeving van zonden aanbieden en geloof in Christus eisen, wanneer voor die zondaar niet is voldaan aan Gods rechtvaardigheid. En dus moet Christus voor die zondaar gestorven zijn. De beloften van zaligheid zijn in Arminius' theologie dus algemeen.

Nog een gevolg van Arminius' denken over Gods gerechtigheid is dat het verbond der genade net zo zeer voorwaardelijk is als het werkverbond. De voorwaarde van het nieuwe verbond is niet gehoorzaamheid aan de wet, maar geloof in Christus. God stelt dus nieuwe voorwaarden voor aan de wil van de mens en geeft de mens tegelijkertijd genoeg krachten om die voorwaarden op te volgen. Klip en klaar stelt Arminius: "God heeft geen enkel recht geloof in Christus te eisen van de gevallen mens die uit zichzelf dat geloof niet kan hebben, tenzij Hij geeft of bereid is te geven de voldoende genade om te geloven wanneer die mens zou willen en tenzij Christus voor die mens is gestorven."

Nog een gevolg van Arminius' denken over Gods gerechtigheid is dat het verbond der genade net zo zeer voorwaardelijk is als het werkverbond.

Verkiezing

Tenslotte wijzen we op de gevolgen van Arminius' denken op de leer van de verkiezing. We laten hem zelf maar aan het woord, zodat de lezer kan zien hoe groot het verschil is tussen de reformatische leer van Gods soevereine verkiezing en Arminius' leer. Arminius spreekt over vier besluiten Gods. Het eerste is het besluit van God om Zijn Zoon te stellen tot een Middelaar om door Zijn

dood de zonde teniet te doen, de verloren zaligheid te verwerven en door Zijn kracht mee te delen. Het tweede is het besluit van God om "in genade te ontvangen die zich bekeren en geloven" en hen om Christus' wil en door Christus zalig te maken als ze volharden. In dat besluit heeft God ook bepaald de onbekeerlijken en ongelovigen in hun zonde en onder Zijn toorn te laten en te verdoemen. Het derde besluit is dat God de middelen die nodig zijn tot bekering en geloof meedeelt. Het vierde en laatste besluit is dat God bepaalde personen besluit zalig te maken of te verdoemen, op grond van Zijn voorwetenschap welke mensen geloven en volharden en welke niet.

Volgens Arminius komt deze leer zeer goed overeen met de Heidelbergse Catechismus en de Nederlandse Geloofsbelijdenis! De oplettende lezer kan echter gemakkelijk inzien dat Gods verkiezing zo afhankelijk wordt van de reactie van de mens, een reactie die God van tevoren ziet en op grond daarvan verkiest en verwerpt. In een interview in het RD heeft Den Boer aangegeven dat hij veel heeft nagedacht over de vraag of Arminius aan de mens niet een te groot aandeel heeft toegekend in het verkrijgen van het heil. Volgens hem zou Arminius antwoorden dat de mens altijd afhankelijk is van Gods genade. Dat kan waar zijn, maar ondertussen is het de mens die deze genade zodanig gebruikt dat hij Christus aanneemt. "Door het accepteren van de aangeboden genade met behulp van de algemene genade kan een mens zich de verkiezing waard maken, terwijl een ander, door hetzelfde te weigeren, zichzelf de verwerping waardig maakt."

Gereformeerd

Volgens Den Boer zijn Arminius nogal wat dwalingen in de schoenen geschoven die niet op zijn rekening staan, maar die toegeschreven moeten worden aan latere remonstranten. Volgens Den Boer is het niet terecht om Arminius vanuit de Dordtse Synode te beoordelen. We moeten natuurlijk altijd voorzichtig zijn en een persoon integer beoordelen. Het lijkt er echter op dat Den Boer een scheiding maakt tussen Arminius en de latere remonstranten. Arminius beweegt zich dan binnen de kaders van de gereformeerde theologie, pas later bij de remonstranten zouden deze grenzen zijn overschreden. Naar mijn overtuiging is zo'n

scheiding onterecht. Het kan zijn dat elementen uit Arminius' theologie – zoals de vrije wil – later een eigen leven gingen leiden, maar hij was toch maar de architect van een theologie waarin de vrije wil een niet weg te denken plaats had.

We kunnen Arminius ook niet losmaken van de geschiedenis na hem. De verklaring van Arminius van oktober 1608 is een belangrijke bron geweest voor Johannes Wtenbogaert om de Remonstrantie van 1610 op te stellen. De kern van de Remonstrantie is letterlijk aan de verklaring van Arminius ontleend, zo schreef dr. G.J. Hoenderdaal, hoogleraar aan het Remonstrants seminarie in Leiden, in 1960, in de heruitgave van Arminius' verklaring. Ook is duidelijk dat de vijf artikelen van de Remonstranten, waar de Dordtse Leerregels een reactie op zijn, op vele plaatsen letterlijk overeenstemmen met Arminius' verklaring. Het remonstrantisme, aldus dr. Hoenderdaal, heeft het stempel van Arminius gekregen.

Tijdens het lezen van het proefschrift kwamen ook telkens de verwerpingen der dwalingen in de Dordtse Leerregels in mijn gedachten. Deze mogen dan niet direct een verwerping zijn van de geschriften van Arminius, maar wel een verwerping van een theologie die rechtstreeks voortvloeit uit de opvattingen van Arminius. Naar onze overtuiging is het daarom niet mogelijk om Arminius zo welwillend te beoordelen als Den Boer doet en tegelijkertijd onverkort vast te houden aan de Dordtse Leerregels, inclusief de verwerping der dwalingen.

Welwillend

De welwillende wijze waarop Den Boer Arminius heeft getekend valt gewoon op. Zowel in de publiciteit als in het proefschrift zelf krijgt dit soms het karakter van een beschermen, ja zelfs verdedigen van Arminius (bijv. op blz. 180, 190, 204 en 318). Zelfs de opvatting van Arminius dat Christus voor de zonden van alle mensen heeft betaald, kan op begrip rekenen van Den Boer (blz. 44).

Anderzijds neemt de Apeldoornse docent afstand van de kritiek van ds. G.H. Kersten op Arminius (blz. 200). Nu is ds. Kersten vanzelf niet boven alle kritiek verheven, zijn beoordeling kan wel eens mis zijn geweest en hij zal ook niet alles van Arminius hebben gelezen. Toch heeft hij heel goed doorzien welke verwoestende gevolgen de opvattingen van Arminius

hebben gehad. Vervelend is dat Den Boer op zijn beurt een mistekening van ds. Kersten geeft als hij schrijft: "Het geloof is bij Kersten niet meer dan een toe-eigening, in de zin van bewustwording, van de reeds van eeuwigheid af bestaande situatie van zijn rechtvaardigmaking." Den Boer doet er goed aan ds. Kersten grondig te lezen.

Met name in behoudende christelijke gereformeerde kringen is op het proefschrift gereageerd. Soms leken de reacties wat snel te komen. Nog voordat het proefschrift zelf verscheen, was er al heel wat over gedebatteerd. Wie het proefschrift zelf

leest, komt echter tot de conclusie dat de bezorgde reacties geen slag in de lucht waren. Die zorg wordt groter als Den Boer relativerend schrijft: "En uiteindelijk gaat het niet om de vraag of we (een goede of echte) calvinist dan wel arminiaan of remonstrant zijn, maar of we "van Christus" zijn." Vanzelf is dat laatste het voornaamste, maar daarmee is de leer van Arminius en de remonstranten wel zielsmisleitend. De studie van Den Boer brengt ons niet tot een gunstiger oordeel.

Middelburg,

ds. J.M.D. de Heer

2

Het huisbezoekseizoen begint weer...

Grote verantwoordelijkheid voor leden en doopleden

Nee, niet iedereen zit op huisbezoek te wachten, zo eerlijk moeten we maar zijn. 'Vanavond krijgen we huiszoe-king', zo wordt er wel eens spottend gezegd. Zo hoort het evenwel niet te zijn: er komen namelijk ambtsdragers, namens hun Zender, vragen naar vruchten op de prediking! Juist dat maakt het voor velen zo spannend.

Wie komt er graag met zijn geestelijke armoe voor de dag, als dat de persoonlijke conclusie moet zijn? En niet zelden is er een bepaalde spanning waarneembaar in het gezin, bij de kinderen en de ouderen. Als we niet gewend zijn met elkaar te spreken over de dingen van Gods Koninkrijk, is huisbezoek inderdaad niet eenvoudig. Als er persoonlijke vragen worden gesteld... hoe ga je daar dan mee om? Stilte, zwijgen? Er om heen draaien? Schroomvallig iets zeggen?

Het is al wel ruim dertig jaar geleden dat ik een preek hoorde van wijlen ds. Van Haaren over de tekst 1 Petrus 3:15: "Zijt altijd bereid tot verantwoording aan een iegelijk die u rekenschap afeist van de hoop die in u is, met zachtmoedigheid en vrees". Nog hoor ik hem zeggen dat een ieder die de Heere vreest daar iets over vertellen mag als hem gevraagd wordt naar het innerlijk zielenleven. Maar,

zo zei hij, als u huisbezoek krijgt en u wordt gevraagd hoe het staat tegenover God, dan moet u ook eerlijk antwoord geven als er geen hoop is! Zijt dan óók bereid verantwoording af te leggen, zo beklemtoonde hij met grote ernst die avond.

Als er tijdens huisbezoek gevraagd wordt hoe het "van binnen is", is het voor de ambtsdragers fijn als er een eerlijk antwoord komt, zodat er een gesprek op gang kan komen. Moet u belijden dat er ook in de achterliggende periode geen vruchten op de prediking waarneembaar waren in uw leven, dan mogen ambtsdragers daarop doorvragen. Hoe komt dat nu ten diepste, dat er geen vruchten zijn? Is dat de schuld van God? Is het de schuld van de ambtsdragers? Nee, met zoveel woorden zal dat niet snel worden gezegd, maar soms schuilt het er wel achter weg. 'Ik wil wel, want ik doe mijn best. Ik bid, ik lees goede boeken, ik ga naar de kerk, op zondag twee keer en zelfs door de week laat ik mijn plaats niet leeg. We sluiten elke avond met een stukje uit een dagboek en buigen onze knieën en vouwen onze handen. Wat moeten we er nog meer aan doen?' Of: "De prediking is ook wel wat saai, wat eenzijdig, er wordt nauwelijks een pijl op het hart gericht, de Koning wordt nooit uitgesteld en jaloers worden we niet gemaakt". En hoeveel er ook op ambtsdragers aan te merken valt,

toch zijn al deze opmerkingen vaak uitvluchten om niet voor de dag te komen met onze eigen onbekeerlijkheid. In het Paradijs is het al begonnen; daar gaf Adam de schuld van de val aan Eva en Eva weer aan de slang, maar wij dienen de schuld te eigenen en te belijden, ook op huisbezoek: "De Heere heeft al zoveel arbeid aan onze ziel ten koste gelegd, maar wij hebben niet gewild dat Hij Koning over ons zou zijn! De zonde van het ongelooft is onze lievelingszonde". En uiteindelijk weten we het: alleen Gods genade brengt een mens tot deze ware schuldbelijdenis! Anders schuiven we de schuld altijd weg, naar een ander.

Terzijde willen we opmerken, dat op huisbezoek natuurlijk best vragen mogen gesteld over zaken die zaken in leer en leven aangaan. Het huisbezoek is daar ook een legitieme plek voor. Maar laat het ten allen tijde toch opbouwend zijn. Soms worden er in het bijzijn van kinderen echt onverstandige dingen gezegd waarvan we moeten vaststellen: wie wind zaait, zal storm oogsten. Mogen we elkaar daar in liefde voor waarschuwen!

Een zegen

Wat is het een voorrecht als over deze zaken een eerlijk gesprek mag ontstaan, van hart tot hart. Het zijn de slechtste huisbezoeken niet waar in elkaars hart mag worden gekeken en de nood van de onbekeerlijkheid wordt besproken, niet op een kille, koude manier, maar met bewogenheid. Zullen de ambtsdragers, als ze op hun plaats zijn, dan niet vertellen dat er inderdaad geen weg meer is van ons naar de Heere, maar dat Zijn werk nog doorgaat, tot op de jongste dag? Zullen ze dan geen goed gerucht verspreiden van de Koning?

Een grote zegen is het als er verteld mag worden op huisbezoek dat de Heere door middel van Zijn Woord gesproken heeft in het persoonlijk, geestelijk leven. Daar kijken de ambtsdragers naar uit; daar bidden ze om voor ze op huisbezoek gaan! Nee, dan verlangen ze niet naar grote woorden en heel wonderlijke verhalen, maar ze verlangen te horen naar het eenvoudige, maar zo ware werk van God in het hart van een zondaar! In alle jaren ambtelijk werk zijn dat de onvergetelijke avonden wanneer iets beluisterd mocht worden van Zijn werk, in zoverre we dat als mensen kunnen beoordelen natuurlijk! Wie immers kent een mensenhart? Wij zien ook maar aan wat voor ogen is!

De Heere ziet het hart aan, maar het is zeker waar: wanneer de klanken worden gehoord van een arme zondaar die alles in Christus heeft gevonden, geeft dat wel weerklank! Op weg naar huis zeggen ambtsdragers dan wel eens verblijd tegen elkaar: "Dat was vanavond aangenaam! Is het geen wonder dat de Heere nog werkt in het midden van onze gemeente?"

Huisbezoek is zielsbezoek en kunnen we rekenschap geven van de hoop die in ons is? Of... staan we nog buiten het Koninkrijk van God, wandelen we nog op de brede weg die naar het verderf leidt?

Wederzijds respect

Het is wellicht goed eraan te herinneren dat huisbezoek in de kern het vragen is naar de vrucht op de prediking. Uiteindelijk komen de ambtsdragers dus om te luisteren. Nu is luisteren erg moeilijk, ook voor ambtsdragers. Maar wee die dokter die zonder te luisteren al het recept begint uit te schrijven! Hij zal toch eerst moeten weten waar u pijn hebt, welke kwaal er wellicht achter uw klachten steekt voor hij begint met diagnoses te stellen? Als huisbezoek "de meest bijzondere toepassing is van het Woord" moeten ambtsdragers eerst eerlijk luisteren naar wat er in het gezin leeft. En dan mag het gaan om de tijdelijke zaken, maar bovenal toch gaat het om de geestelijke welstand. Ik denk dat we eerlijk moeten zeggen dat we als ambtsdragers wel eens te snel onze diagnose stellen en al beginnen met spreken, terwijl we eerst nog hadden moeten luisteren. Luisteren is een gave, waar we als ambtsdragers wel om mogen bedelen aan Gods troon.

Na het luisteren komt het spreken en dat mogen ambtsdragers doen, namens hun Zender. En als zij spreken met volmacht, is het een groot voorrecht als er wederzijds respect is en er waarde wordt gehecht aan de woorden van de ambtsdrager, door ouders en kinderen (als die er mogen zijn). Dat lijkt een open deur te zijn, maar de praktijk leert anders. Helaas wel! Soms wordt er namelijk openlijk verzet getoond: "Ja, dat zegt u nu wel, maar dat zijn alleen maar uw woorden en het zijn slechts de spelregels

van de Gereformeerde Gemeenten. Het is fijn dat u er zo over denkt en u mag er gelukkig in zijn. Maar u moet het ons niet kwalijk nemen: wij zijn het volstrekt met u oneens". Nu moeten ambtsdragers altijd uitkijken dat hun woorden geen mensenwoorden zijn, maar Gods Woord. Zij spreken echter wel op Gods bevel en overeenkomstig Zijn wil, als het goed is. En als er corrigerend moet worden gesproken, vermanend... wat is het dan een voorrecht als we er onder mogen bidden!

Zeker, er zal ook bemoedigend, vertroostend en onderwijzend gesproken worden. Na goed geluisterd te hebben weten de ambtsdragers, als het goed is, wat ze moeten gaan antwoorden. En dan mogen ze de weg wijzen en bovenal Hem aanwijzen en aanprijzen, Wie te dienen het hoogste goed is. Ze mogen ook schijn van zijn proberen te onderscheiden, want het luistert nauw! Ze dienen te waarschuwen voor schijn geloof, voor een schijnbeking, voor napraatgodsdienst; dienen echter ook liefdevol hen te onderwijzen, die ontdekt aan schuld en verlorenheid de bange vraag laten horen: "Is er nog een middel om de welverdiende straf te ontgaan en wederom tot genade te komen?" Ze mogen onderwijs geven aan hen die weet hebben van Zijn profetische bediening, maar nog blind zijn voor de noodzaak van Zijn priesterlijke en koninklijke bediening. Ze weten het, dat er ook op huisbezoek gesproken moet en mag worden op de zo noodzakelijke opwas in de kennis van Christus, de zo dierbare Zaligmaker.

Wie zou niet vrezen?

Een nieuw huisbezoekseizoen staat voor de deur. Wie zou niet vrezen? Immers, huisbezoek is zielsbezoek en kunnen we rekenschap geven van de hoop die in ons is? Of... staan we nog buiten het Koninkrijk van God, wandelen we nog op de brede weg die naar het verderf leidt? Dan mogen we zeker vrezen, want buiten Christus is er geen leven! Van harte hopen we, dat deze nood uw zielen nood mag zijn of worden.

Wie zou niet vrezen? De ambtsdragers gaan straks weer uit, op huisbezoek. Jesaja zei: "Wee mij, ik verga, dewijl ik een man van onreine lippen ben". Dat moge onze plaats zijn, want dan hebben we geen hoge gedachten van onszelf. In een preek van een van onze predikanten hoorde ik onlangs zeggen dat er geen hoogmoediger

schepselen zijn dan ambtsdragers! Dat getuigde van zelfkennis en ootmoed. Wie dit inleeft, zal biddend op huisbezoek gaan en biddend weer naar huis terugkeren. 'Zonder Mij kunt gij niets doen!' Maar het is wel

gezegd onderwijs als we eerst zelf huisbezoek krijgen, voor we op huisbezoek gaan. Een goed huisbezoekseizoen gewenst!

Nunspeet,

W. Visser

Met YouTube haalt u echt 'rommel' in huis

Het gebeurde recent in een van onze gemeenten tijdens een catechisatieuur. Een ouderling: "Jongelui, nog eventjes aandacht. Zoals altijd sluiten we het seizoen af met een avond waarvoor we een spreker uitnodigen. Wie heeft er een goed idee?" De eerste die reageert, heeft geen idee, maar wel een opmerking: "Meneer, alles is goed, maar alstublieft geen avond over moderne media. Dan weten we wel wat er komt".

De heer L.A. Kroon, directeur van de JBGG, heeft het op de laatste synodevergadering kernachtig verwoord: "Jongeren blijken het moe te worden om steeds geconfronteerd te worden met bezwaren tegen hun omgang met moderne media." En: „Een dergelijke vermoeidheid zie je ook bij ambtsdragers, die steeds minder aanwezig zijn op toerustingavonden over dit thema.”

Zo'n tien, twintig jaar geleden zag de mediaconsumptie in onze gezinnen er heel anders uit dan nu. Een doorsnee gezin uit de Gereformeerde Gemeente las het RD, soms een regionaal dagblad, De Saambinder, Daniël en GezinsGids of Terdege. De radio werd met name voor het nieuws en het weerbericht gebruikt. TV was taboe.

Nu is ons mediagebruik totaal anders. De pc staat niet meer alleen in de huiskamer, maar in bijna elke slaapkamer. Nee, de TV heeft via de voordeur niet overal zijn intrede gedaan. Maar via de achterdeur komen wel talloze TV-programma's, al dan niet gefilterd, via internet binnen. In veel gezinnen bekijkt men speelfilms via DVD. Niet alleen het RD is onze belangrijkste informatiebron; als ze wakker worden, kijken velen eerst op

www.nu.nl. Of ze surfen naar www.cnn.com.

Techniek, ook internettechniek, kan heel goed gebruikt worden. Dat moeten we nuchter onder ogen zien. Maar in deze gebroken wereld heeft alles ook een minder positieve kant. We weten allemaal dat de duivel heel slim is. Lukt het niet linksom, dan probeert hij het rechtsom. Welke techniek hij daarbij gebruikt, is van minder belang. Als hij de kans krijgt, palmt hij alle techniek in. Dat lukt hem ook goed als het over de internettechniek gaat. Die wereld is inmiddels vol met porno, games, entertainment en geweld. Dat weten we natuurlijk allemaal allang. Misschien vindt u het wel vermoeiend om het nu weer te lezen en haakt u af. Maar laten we eerlijk zijn: het pro-

Een leven dicht bij de Heere is veel beter dan de hele (amusements)wereld via internet in huis!

bleem is niet dat er op internet zoveel rommel te vinden is, of dat er zoveel 'slechte' mensen zijn die games met geweld en erotiek bouwen. Ons probleem is dat we zelf slecht én nieuwsgierig zijn. Dat onze behoeften zo haarfijn aansluiten op wat internet ons aanbiedt. Het grootste probleem van 2008 is misschien wel dat we niet meer zonder beperkingen kunnen leven. We moeten alles kunnen horen en kunnen zien. We zijn heel bang om bevoogd te worden. Een jongen van 20 zei eens: "Thuis willen we geen TV. Maar het Kliksafe-filter vinden we te bekrompen, want dan kunnen we

niet naar alle TV-programma's kijken via internet." Dat gezin koos daarom voor een filter dat toegang biedt tot alle sites van de publieke en commerciële omroepen. Maar zulke fraaie programma's brengen deze omroepen doorgaans niet. Staat het hek nu niet erg ver open?

Bijna 60.000 abonnees, waaronder veel De Saambinder-lezers, lezen dagelijks een krant zonder sportnieuws. Een heel bewuste keuze van het Reformatorisch Dagblad én zijn lezers. Een 'reformatorische' filterleverancier als Kliksafe kiest er ook heel bewust voor om sites als www.ajax.nl en www.feijenoord.nl niet aan te bieden. Logisch toch? Veel reformatorische gezinnen vinden dat niet logisch. Ze vinden het Kliksafe-filter veel te strak. Uit onderzoek blijkt dat er evenveel reformatorische gezinnen voor Kliksafe gekozen hebben als voor Solcon of FilterNet.

We suggereren niet dat elk gezin dat gebruikmaakt van het filter van Solcon of FilterNet allerlei sites van populaire voetbalclubs en commerciële omroepen bezoekt en daarom verkeerd bezig is. We moeten elkaar zeker niet lichtvaardig een etiket opplakken op basis van het internetfilter of het mailadres dat we gebruiken. Wel vragen we aandacht voor de misvatting dat Kliksafe te strak zou zijn. Kliksafe probeert de bijbelse beginselen serieus te nemen.

We moeten oppassen voor clichéverhalen. Communicatie is er altijd geweest. Er is niets nieuws onder de zon. Zondigen tegen het zesde en het zevende gebod was er snel na de zondeval. Feit is wel dat communicatie in onze eeuw veel sneller gaat en iedereen bereikt. Daarmee komt ook de verleiding veel dichterbij en wordt ze intenser. Problemen moeten we ook niet uitvergroten. Gelukkig raakt niet ieder kind verslaafd aan games; maar bij hulpverleningsorganisatie krijgen men er wel steeds meer mee te maken. Niet elke vader zoekt de grenzen van internet op; maar het blijkt meer en meer uit bezoekstatistieken dat werknemers via het bedrijfsnetwerk dubieuze sites bezoeken.

Gaan we in onze gezinnen niet een beetje laks om met videosites? Bezoeken uw kinderen regelmatig YouTube? Of doet u het zelf ook? Kunnen we naar de amusementsvideo's doorklikken, zonder met seks geconfronteerd te worden? We leven in een wereld waarin overspel, echtscheiding, geweld en zinloos amusement normaal is. Wat doen we: de confronta-

ties hiermee zo veel mogelijk voorkomen? Zo ja, dan kiezen we voor een internetfilter dat videosites en onverantwoorde TV-programma's zoveel mogelijk blokkeert. Inderdaad, dan loop je soms tegen beperkingen op. Maar is dat erg?

Anderen zeggen: je moet je wapenen tegen ongewenste confrontaties. Als je YouTube bezoekt, moet je je bewust zijn van de gevaren. Dan ga je niet naar de amusementsvideo's. Maar: kan onze jeugd dat? En kunnen wij als ouders dat? Trouwens, de homepage van YouTube is vaak al een bron van vuiligheid! Als ouders moeten we weten wat zich in medialand afspeelt. Heeft u als vader of moeder geen interesse in computers? Staat het u zelfs tegen? Dan is het toch goed om op de hoogte te zijn van wat Hyves en Second Life inhouden. En heeft u een filter dat YouTube en Google-video niet blokkeert, dan is het verstandig om met uw kinderen in gesprek te gaan. Vraag ze maar eens welke

video's ze allemaal bekijken. Zit u als ouders veel achter het scherm? Teveel? Bezoekt u regelmatig sites waarvan u in uw hart weet dat ze niet kunnen? Bid de Heere om hulp en kracht en verander uw internetgebruik. Het is zielsverwoestend en uw kinderen vallen gemakkelijk in dezelfde fout.

Het belangrijkste: we leven allen voor Gods aangezicht. De Heere vraagt ons gehele hart. Dat negeren we; of het geeft ons door genade ongekende vreugde. Als uw pc of uw internetgebruik de Heere in de weg staat, doe er dan wat aan! Er zijn hulpmiddelen. Een nuchter advies: gebruik gewoon een goed filter. En installeer beheerprogramma's die ongebreideld internetten tegengaan. Een leven dicht bij de Heere is veel beter dan de hele (amusements)wereld via internet in huis!

B.J. Peters/A. van Stuijvenberg

maakt 'verschrikkelijk' genoemd. Maar het is wel gegaan zoals het opschrift van de bijdrage van oud-consulent ds. J. Mijnders luidt: 'De Heere heeft het opgenomen voor Rhenen'. In 1992 ging de gemeente fors in de breedte groeien. In 1998 vergaderden de mansleden in de Eben-Haëzerschool over de vraag of er een nieuwe kerk moest komen. Het antwoord was ja. Zo werd er op 5 april 2001 een nieuw kerkgebouw in gebruik genomen met 500 zitplaatsen. De eerste predikant van Rhenen was ds. P. van der Bijl (1956-1958). Vele jaren was de gemeente vacant. Maar in 2002 kreeg ze als eigen herder en leraar ds. J. Veenendaal. Inmiddels is het kerkgebouw weer al uitgebreid. Maar sinds 2007 is het weer een vacante gemeente. Dit is een keurig uitgevoerd boek met veel foto's. Ter lezing aanbevolen.

Nieuwerkerk,

ds. A.J. Gunst

BOEKENNIEUWS

**Drs. W.G. Hulsman e.a.,
Door God bewaard en staande
gehouden;
uitgave: kerkenraad Geref. Gemeen-
te te Rhenen;
te bestellen bij drs W.G. Hulsman,
Simon Stevinweg 2, 3911 CE
Rhenen; ISBN 978-90-9021539-6;
157 bladz.; € 16,95 +
verzendingkosten.**

In 2007 was het 75 jaar geleden dat de gemeente Rhenen werd geïnstitueerd. Verschillende Rhenenaren hadden zich reeds aangesloten bij de Geref. Gemeente van Veenendaal. Op 2 september 1928 werd de eerste leesdienst gehouden. Er waren nog geen ambtsdragers in de jonge afdeling. Maar toen ds. R.Kok in 1930 naar Veenendaal kwam, werd dit wel anders. De eerste ouderlingen waren W. van de Vate en J.H. Baas, de eerste diaken J. Jordaan. Op 8 maart 1932 werd de gemeente geïnstitueerd. Veel predikanten gingen voor in de jonge gemeente. Maar niet iedereen was even aandachtig. Bij

dominee Fraanje was er een oude man in slaap gevallen, maar hij zei: 'Maak die man eens wakker, hij mocht zijn ogen eens opslaan in de hel.' Het eerste kind dat in de gemeente gedoopt werd, was Sijmpje Jordaan. Ze overleed al jong, maar ze kon en mocht sterven. Toen ze begraven werd, gaf de Heere genade en eer.

Ook Rhenen lag en ligt buiten het paradijs. Dan gaat het over dingen die in Gods kerk niet behoren voor te komen. Een organist die met kerst 'O dennenboom' speelde, die het ook niet eens was met de psalm die ouderling Keijman in de dankdienst na de bevrijding opgaf om te zingen. De scheuring van 1953 ging ook deze gemeente niet voorbij. Een meerderheid van de kerkenraad en gemeente behoorde voortaan tot de Geref. Gemeenten in Nederland. Een kleine groep bleef achter, zonder kerkgebouw. Een dieptepunt was de oudejaarsdienst met slechts dertien mensen in de kerk. De jaren zestig worden door mensen die deze periode van nabij hebben meege-

**Ds. J. van der Net, Tweeërlei
kerkgang. Uitgave van kerkenraad
Geref. Gemeente Houten.;
gebonden, 158 pag.**

**Te bestellen door overmaking van
€ 10,- + € 3,90 verzendingkosten
op rekeningnr. 32.98.66.540 t.n.v.
penningm. Geref. Gemeente
Houten.**

Het was op 22 september 2006 dertig jaar geleden, dat ds. J.S. van der Net als predikant werd bevestigd. Ter gelegenheid van dit ambtsjubileum besloot de kerkenraad van de Gereformeerde Gemeente van Houten een prekenbundel uit te geven, waarin tien preken zijn opgenomen, die ds. Van der Net in de Houtense gemeente heeft gehouden. De bundel is keurig uitgegeven en in duidelijke letters gedrukt. Er zijn vier preken uit het Oude Testament opgenomen en zes uit het Nieuwe Testament. De titel van de bundel is ontleend aan het thema van de tiende preek, die handelt over Jakobus 1:22-25.

We kunnen instemmen met hetgeen de kerkenraad in het voorwoord vermeldt, dat in de preken duidelijk naar voren komt dat Gods kinderen zalig worden uit vrije en soevereine genade, gewassen in en door het bloed van Christus, door de toepassende werking van Gods Geest. De onbekeerden worden op bewogen wijze aangesproken vanuit het spreken van de Heere Zelf, Die geen lust heeft in de dood van de goddeloze, maar wel in zijn bekering

en leven. Zo komen de twee wegen in deze preken naar voren.

De preken zijn geschikt om tijdens leesdiensten gebruikt te worden, maar evenzeer kunnen ze dienen tot persoonlijk gebruik. Om een indruk te geven van de inhoud van de preken citeer ik met instemming uit de tiende preek: "Dat is de les die de Heere nu uit genade Zijn kinderen leert om meer en meer te zien wie we zijn en blijven. Dat er van ons nooit iets terecht komt als God ons aan onszelf overlaat. Naarmate een kind van God steeds meer in die spiegel van Gods wet gaat zien, gaat hij met David leren: ' 't Is niet alleen dit kwaad, dat roept om straf; nee, 'k ben in ongerechtigheid geboren'. Dan wordt het geleerd: nooit kan er een reine voortgebracht worden uit een onreine. Daarom zijn Gods kinderen, die steeds meer in die spiegel van Gods wet zien, steeds meer arme zondaren in zichzelf. Als we in de hoogte wandelen, dan missen we de gebruikmaking van Christus, maar door het voortdurende zien in die spiegel leren we in diepe zelfverfoeiing verstaan wie we zijn. Zo worden wij steeds meer begerig om de vergeving van onze zonden en onze gerechtigheid in Christus alléén te zoeken." De Heere moge deze prekenbundel tot zegen stellen.

Zeist, ds. J. J. van Eckveld

**Ds. J.M.D. de Heer e.a.,
Opdat zij barmhartigheid verkrijgen;
twaalf en een half jaar werk onder de
Israël vanuit de Gereformeerde Gemeenten.
Uitg. Boekhandel Van Velzen,
Krabbendijke, i.s.m. het Deputaatschap voor Israël;
ISBN 978 90 70697 26 6;
104 pag.; €19,90.**

Het is plezierig een bespreking te geven van het bovengenoemde boek, niet alleen omdat ik van september 2001 tot juni 2002 in Israël mocht ver-

blijven om onderwijs te geven aan een aantal messiasbelijdende gemeenten alsmede om onderzoek te doen naar de mogelijkheden tot uitzending van een permanente werker, maar ook omdat ik vanaf het eerste begin deel mocht uitmaken van het Deputaat-

schap voor Israël. Ik heb, mede daarom, deze uitgave met veel belangstelling gelezen.

De ondertitel van dit boek maakt duidelijk waarom het op de markt gebracht is. Op 13 maart 2008 was het twaalf en een half jaar geleden dat de synode van de Gereformeerde Gemeenten het Deputaatschap voor evangelieverkondiging en diaconale hulpverlening onder Israël in het leven riep. De geschiedenis die daartoe leidde, wordt helder verwoord in dit jubileumboek. De eigenlijke titel geeft aan wat het doel van het werk onder Israël is. Op de achterkant lezen we: "De titel van dit boek herinnert aan Paulus' woorden uit Romeinen 11, waar hij schrijft dat het Joodse volk barmhartigheid zal verkrijgen door de barmhartigheid die wij hen moeten betonen". Treffend geformuleerd, maar in alle voorzichtigheid stellen we de vraag: klinkt deze zin niet wat activistisch? We zijn ervan overtuigd dat het zo niet bedoeld is, maar men zou het zo kunnen opvatten. Volgens de kanttekening op vers 31 gaat het hier niet om barmhartigheid die wij de Joden (moeten) betonen, maar veeleer om barmhartigheid die door God aan heidenen wordt betoond en die aldus tot jaloesheid verwekt.

Ds. C.J. Meeuse - de enige van het eerste uur die nog zitting heeft in het deputaatschap - neemt drie hoofdstukken van deze publicatie voor zijn rekening. Hij schrijft onder meer over zijn gesprekken met rabbijnen in Nederland en België. Zijn conclusie dat het rabbijnse jodendom pelagiaans van aard is behoeft m.i. enige nuancering. In een doorwrochte dissertatie heeft dr. G.H. Stuart Cohen in 1984 aangetoond dat het rabbijnse jodendom zowel een kwade als een goede nei-

ging in de menselijke wil belijdt en daarom eerder als semi-peli-giaans of remonstrants getypeerd dient te worden.

Algemeen secretaris Johan de Jong laat in zijn bijdrage de beide veldwerkers van het deputaatschap aan het woord. Oost-Europa-werker Sjaak van Rijssel schrijft op ontroerende wijze over Joden in Oekraïne die hij rondom het Woord heeft leren kennen. Israël-werker Maarten Dekker vertelt over zijn roeping tot deze taak en over enkele personen in Israël die hem hebben gestempeld. Het zou fijn geweest zijn als de lezer ook iets had mogen horen over het werk in Nazareth zelf en over de groep die daar inmiddels samenkomt.

Ds. C. Neele geeft een levendige impressie van een aantal reizen naar Israël en Oost-Europa. Uit de gloed van zijn woorden is merkbaar dat hij persoonlijk nauw bij het laatstgenoemde gebied betrokken is geweest. De bijdrage van ds. W. Silfhout is het resultaat van een stuk grondige bezinning op een aantal kernpunten die met het Joodse volk en het werk onder hen te maken hebben. Hopelijk mogen we meer van zulke bezinning tegemoet zien, ook in de toekomst. Sluitsteen van het boek is een hoofdstuk van ds. J.M.D. de Heer waarin "stemmen uit het verleden" de revue passeren. Deze bijdrage is gedeeltelijk een bundeling van wat reeds eerder in de "Israëlbode" verschenen is. We zijn het jubilerende Deputaatschap erkentelijk voor dit vlot geschreven en mooi geïllustreerde boek. De Heere zegene de arbeid onder de beminden om der vaderen wil.

Lethbridge (Canada), ds. C. Sonneveld

KERKNIEUWS

■ BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Berkenwoude:

ds. J.S. van der Net te Houten;

Te Scherpenisse: ds. E. Bakker te Urk.

■ AMBTSDRAGERSCONFERENTIES KERKRECHT

Bij brief van 5 juni jl. heeft het Deputaatschap Kerkrecht aan alle kerkenraden het boekje In goede orde toegezonden.

Deze publicatie bevat de door de laatstgehouden Generale Synode gewijzigde tekst van het vroegere In Orde. Ook is bij dezelfde brief aan de kerkenraden de nieuwe uitgave van de DKO met verklarende toelichting toegezonden. Gezien het belang van deze publicaties voor ons kerkelijk leven is het deputaatschap voornemens een aantal regionale ambtsdragerconferenties te beleggen om de nieuwe uitgaven toe te lichten en daarover vragen te beantwoorden. Een predikant van het deputaatschap hoopt een inleiding te verzorgen, waarna gelegenheid is voor vragen en discussie. De ambtsdragerconferenties zullen DV gehouden worden op zaterdagmorgen:

27 september te Ridderkerk voor de PS Zuid-West

4 oktober te Woerden voor de PS Noord-West

25 oktober te 's-Gravenpolder voor de PS Zuid

22 november te Apeldoorn voor de PS Oost

Alle conferenties worden gehouden in een zaal van de kerk van de Gereformeerde Gemeente ter plaatse, aanvang 10.00 uur.

Alle ambtsdragers worden hierbij van harte uitgenodigd. Het is ook mogelijk reeds vooraf vragen aan het deputaatschap te doen toekomen, deze zullen dan zoveel mogelijk bij de inleiding of vragenbeantwoording worden meege-nomen. Deze kunnen worden gezonden aan de secretaris, J.T. van den Berg, Smithstraat 24, 8071 KW Nunspeet, tel. 0341-254725.

E-mail j.t.vandenberg@kliksafe.nl.

Namens het deputaatschap,
J.T. van den Berg, secretaris

■ AANGEPASTE KERKDIENTEN

Barneveld

Op **zaterdag 20 september** zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Barneveld een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. In deze dienst, die om 15.00 uur begint, hoopt ds. C. Hogchem voor te gaan. Het thema van de preek is: "De storm op zee" n.a.v. Matth. 8:23-27. Iedereen is van harte welkom.

Goes

Op **zaterdag 27 september** zal er in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Goes een aangepaste kerkdienst voor mensen met een verstandelijke handicap worden gehouden. Deze dienst begint om 15.00 uur en daarin hoopt ds. G.J.N. Moens voor te gaan. Hij wenst te spreken over "De gelijkenis van de verloren penning", n.a.v. Lukas 15:8-10. Iedereen, wel of niet gehandicapt, is van harte welkom.

■ DOVENDIENST TE GOUDA

Op **zaterdag 20 september** hoopt student K. Boeder voor te gaan in een aangepaste kerkdienst voor doven en slechthorenden in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Gouda, Ronsseweg 1. Deze dienst begint om 15.00 uur. Horenden zijn eveneens hartelijk welkom.

opleiding verlengd wordt tot 31 december 2014. (U kunt kennis nemen van het rapport van de NVAO via de site www.cgo.nu.)

Het bereiken van dit resultaat stemt dankbaar. De Heere gaf bestuur, directie en docenten de kracht om dit intensieve traject tot een goed einde te brengen. Hij zegende onze pogingen. Hem zij onze dank. Adeldom verplicht, christen-zijn nog meer. Daarom zullen we er onverminderd naar blijven streven een goede opleiding te zijn. Een opleiding, waar enerzijds in de lijn van de Reformatie en Nadere Reformatie onderwijs gegeven wordt, maar waar anderzijds studenten startbekwaam gemaakt worden voor hun latere beroep.

Naast de opleiding voor docent godsdienst bereidt de hbo-opleiding ook studenten voor op beroepen in jeugdwerk, zending, evangelisatie en pastoraat. Deze zogenaamde PW-opleiding is per 31 december 2005 de certificering kwijtgeraakt.

Het bestuur heeft besloten voor de PW-opleiding opnieuw naar certificering te streven. De CGO kan, als zij landelijk erkende diploma's af mag geven, beter uitvoering geven aan de dienende taak die zij heeft ten aanzien van zending, evangelisatie, jeugdwerk, zorginstellingen en pastoraat. Het blijft echter de verantwoordelijkheid van de plaatselijke gemeenten en kerkelijke organisaties om vast te stellen of een bepaalde taak al dan niet ambtelijk gebonden moet zijn. Sinds het cursusjaar 2004-2005 zijn ter verbetering van de PW-opleiding allerlei veranderingen doorgevoerd. Veranderingen, die er op gericht zijn, naast het behouden van de theoretische kennis, voldoende aandacht te geven aan het verwerven van de praktische vaardigheden, die een pastoraal werker, jeugdwerker, zendings- of evangelisatiemedewerker of instellingspastor nodig heeft. Binnen enkele jaren hopen we daarom de PW-opleiding voor te dragen voor certificering. Het is belangrijk dat de mensen die werkzaam willen zijn in pastorale beroepen een erkend diploma kunnen verwerven binnen een instituut waar de Bijbel en de daarop gefundeerde Belijdenisgeschriften nog gezag hebben.

W.M. van der Wilt,
directeur hbo-opleiding.

■ JAARVERGADERING BOND VAN ZONDAGSSCHOLEN

Hierbij nodigt het bestuur van de Bond van Zondagsscholen van de Gereformeerde Gemeenten u uit tot het bijwo-

BERICHTEN

■ CERTIFICERING GODSDIENST- LERARENOPLEIDING CGO

In oktober 2007 informeerde ondergetekende u over de stand van zaken ten aanzien van de erkenning door de overheid van de opleiding tot docent godsdienst. Ik kon u toen melden dat we in september twee dagen door een commissie van deskundigen (Certiked) aan de tand gevoeld waren over de kwaliteit van de opleiding en dat we dat bezoek met een positieve waardering af hadden

mogen sluiten. Het door Certiked opgestelde rapport over de kwaliteit van de opleiding is in november 2007 aan de NVAO (Nederlands Vlaams Accreditatie Organisatie) gestuurd. Dit is de organisatie die uiteindelijk bepaalt of een opleiding al dan niet door de overheid erkend wordt. Het door Certiked opgestelde rapport gaf geen aanleiding tot verdere vragen, zodat wij op 22 juli 2008 een positief eindoordeel van de NVAO ontvingen. Dit betekent dat de certificering van de

nen van de 38^e jaarvergadering op **zaterdag 20 september**. De vergadering begint om 9.30 uur en zal geleid worden door ds. A. Schot.

Dhr. W. Visser hoopt een referaat te houden over het onderwerp 'Kent u uw groep?'.
Plaats: Kerkgebouw van de Gereformeerde Gemeente te Krimpen a/d IJssel, Wilhelminalplein 1. Belangstellenden zijn van harte welkom.

■ ZENDINGSAVOND IN LEIDERDORP

De zendingscommissie van de Geref. Gemeente van Leiderdorp hoopt op **maandag 27 september** een zendingavond te beleggen in gebouw Irene, Hoofdstraat 82, aldaar. Annemieke Vader zal dan het een en ander laten zien van en laten horen over haar werk in Papua. Collecte t.b.v. het zendingswerk in Papua. Ook belangstellenden van buiten de gemeente zijn hartelijk welkom. Aanvang: 19.30 uur.

■ ZENDINGSAVOND IN STOLWIJK

Op **vrijdag 19 september** organiseert de zendingscommissie van de Geref. Gemeente te Stolwijk een zendingavond in verenigingsgebouw "Rehoboth", Achter de Kerk 7, aldaar. Deze avond hopen dhr. J. Walhout en dhr. C. Oosterwijk iets te vertellen en te laten zien over het werk op het zendingveld in Guinee. Aanvang: 19.30 uur.

■ APPELAVOND IN DIRKSLAND

Het -16 district Flakkee van de JBGG houdt op **vrijdag 12 september** een appelavond, waarop ds. G.J. Baan hoopt te spreken over: "Strijdt om in te gaan". Alle jongeren van 12 t/m 16 jaar zijn welkom in het kerkgebouw van de Geref. Gemeente te Dirksland, Mozartsingel 2. Aanvang: 19.45 uur. Collecte t.b.v. het districtswerk.

■ DISTRICTSBIJEENKOMST IN YERSEKE

Het +16 district Zuid van de JBGG organiseert op **zaterdag 27 september** een districtsavond in de kerk van de Geref. Gemeente te Yerseke, Oude Boogaert 2. Spreker is: evangelist A. van Setten over het thema: "Wees bereid! Over de wederkomst". Aanvang: 19.30 uur.

■ PSALMZANGAVOND IN ZIERIKZEE

In de Nieuwe Kerk te Zierikzee, Kerkplein 1, vindt er op **zaterdag 20 september** een psalmzangavond plaats ten bate van het deputaatschap voor Israël. Op deze avond worden er psalmen gezongen rond het thema "Psalmen rond Horeb".

ledere psalm wordt kort ingeleid door ds. J.M.D de Heer. Er worden zowel psalmen gezongen uit de berijming van 1773 als van Datheen rond de eerste vijf geboden van de heilige Wet des Heeren. Organist is John Propitius. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. het deputaatschap voor Israël.

Stichting Cantus, die deze avond organiseert, biedt dan ook de nieuwe samenzang-cd "Psalmen rond Israël" te koop aan. Deze is opgenomen in de Ter Hoogkerk te Middelburg met aan het orgel John Propitius en inleidingen van ds. De Heer. Deze inleidingen zijn in grotere letter uitgegeven in een apart boekje. Er is ook een boekje verkrijgbaar van de inleidingen die gehouden zijn op de psalmzangavond in Aagtekerke op 13 augustus jl. Toen stond het thema "Psalmen rond Jeruzalem" centraal. Deze boekjes zijn tevens te bestellen via stichtingcantus@solcon.nl.

■ SAMENZANGAVOND IN MAASSLUIJ

De Stichting Musica Sacra organiseert op **zaterdag 20 september** een Datheen-

samenzangavond in de Grote Kerk te Maassluis, Kerkplein 2. Organist Pieter Heykoop. Ds. G.M. de Leeuw hoopt de opening, een meditatie en de sluiting te verzorgen. Aanvang: 19.30 uur. Collecte t.b.v. Stichting China.

■ VERKOPING IN 'NEBO' TE ZWIJNDRECHT

Op **zaterdag 20 september** houdt het woonzorgcentrum "Nebo", Hoofdland 1 te Zwijndrecht, zijn jaarlijkse verkoping. Er is voor elk wat wils. Ook is er een informatiestand waar u met vragen terecht kunt over het werken bij en het wonen in woonzorgcentrum "Nebo". De verkoping duurt van 10.00 tot 14.30 uur.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

Indien de Heere wil en wij leven.

KERKDIENTEN

■ ZONDAG 14 SEPTEMBER 2008

Aagtekerke 8.45 en 14.30 uur ds. Tuinier; Aalst 9.00 en 14.30 uur stud. Maljaars; Alblasterdam 9.30 ds. B. van der Heiden en 16.30 uur ds. Melis; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. Visscher; Andijk 18.30 uur stud. G.W.S. Mulder; Apeldoorn 15.00 uur ds. F. Mulder; Arnhem 10.00 en 16.00 uur ds. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur ds. Terlouw; Beekbergen 15.00 uur ds. De Wit; Benthuizen 9.30 en 18.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Berkenwoude 19.00 uur ds. P. Mulder; Bodegraven 10.00 uur ds. Van Ekeveld en 16.00 uur ds. De Waard; Brakel 10.00, 14.30 en 18.30 uur ds. De Leeuw; Breda 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Brugge; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur ds. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. Moerkerken en 15.30 uur ds. W. Harinck; De Valk-Wekerom 9.30 en 19.00 uur ds. Van Boven; Delft 15.30 uur stud. Bredeweg; Den Helder 19.15 uur ds. Heijkamp; Deventer 15.30 uur stud. IJsselstein; Dinteloord 10.00 en 18.30 uur ds. Hoogerland; Dirksland 10.00 en 18.00 uur ds.

Schipper; Doetinchem 15.00 uur ds. Schreuder; Dordrecht 10.00 ds. W.J. Karels en 17.00 uur leesdienst; Ede (Nieuwe Kerk, Verl. Maanderweg 33) 12.30 uur ds. Pater en 19.00 uur ds. Van Ekeveld; Eindhoven 15.00 uur ds. Brugge; Elspeet 10.00 en 18.30 uur stud. IJsselstein; Emmeloord 19.00 uur ds. Schot; Enkhuzen 10.00 en 16.00 uur ds. Heijkamp; Enschede 10.00 uur ds. J. Karels; Ermelo 18.30 uur ds. Kleppe; Goes 9.30 en 18.30 uur ds. Meeuse en 14.30 uur leesdienst; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 en 16.30 uur leesdienst; 's-Gravenhage 10.00 en 16.30 uur ds. Driessen; 's-Gravenpolder 9.30 en 18.00 uur ds. Hakvoort en 14.00 uur leesdienst; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur stud. Boeder; Groningen 10.00 en 15.30 uur ds. Golverdingen; Hardinxveld-Giessendam 9.30 uur leesdienst en 18.00 uur ds. W.J. Karels; Hendrik-Ido-Ambacht 10.00 en 16.30 uur leesdienst; Hilversum 10.00 en 16.00 uur ds. Van Belzen; Hoofddorp 9.30 uur ds. Paul; Hoogeveen 15.00 uur ds. Vogelaar; Houten 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. Van

der Net; Kampen 9.30 en 15.00 uur ds. Tanis; Kapelle-Biezeling 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Katwijk aan Zee 18.30 uur stud. Boeder; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur leesdienst; Kootwijkerbroek 10.00 en 19.00 uur ds. Beens; Krabbendijke 9.30 en 14.00 uur ds. Joosse; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. P. Mulder; Kruiningen 9.30, 14.00 en 18.00 uur leesdienst; Leiderdorp 10.00 en 16.30 uur stud. Van Rijswijk; Lelystad 9.30 en 16.00 uur ds. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur leesdienst; Meliskerke (in Ger. Gem. Aagtekerke) 11.30 en 19.00 uur ds. Moens; Melissant 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. Gunst; Middelburg-Centrum 9.30 (H.A.), 14.30 en 18.30 uur ds. De Heer; Middelburg-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. Van Gelder en 14.00 uur leesdienst; Mid-delharnis 9.30 en 18.00 uur ds. Van Manen; Moerkapelle 9.30 (H.A.) en 18.30 uur (doventolk) ds. Clements; Nieuw Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. Vermeij; Nieuwdorp 9.30 (H.A.) en 14.30 uur ds. Baan en 18.30 uur ds. C. Harinck; Nieuwe Tonge 10.00 (H.D.) en 18.00 uur ds. P. Blok; Nijkerk 19.00 uur ds. Van Belzen; Nunspeet 9.30 en 15.00 uur ds. Schot; Oostkapelle 18.30 uur ds. Tuinier; Opheusden 10.00 en 18.30 uur ds. Pater; Opperdoes 10.00 en 16.00 uur stud. G.W.S. Mulder; Oudemirdum 19.00 uur ds. Golverdingen; Puttershoek 15.30 uur ds. Labee; Rhenen 10.00 en 17.30 uur ds. Verweij; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur leesdienst; Ridderkerk-Slikkerveer 9.30 uur ds. Van Aalst en 19.00 uur ds. Terlouw; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. Van Dieren en 14.30 uur leesdienst; Rijssen-West 9.30 en 18.30 uur ds. De Wit; Rijssen-Zuid 9.30, 14.30 en 18.30 uur leesdienst; Riland-Bath 9.30 uur ds. C. Harinck en 14.00 uur ds. Meeuse; Rotterdam-Alexanderpolder 14.30 uur ds. Van der Net; Scherpenisse 9.30 en 18.30 uur ds. Boogaard; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. Verschuure; Scheveningen 15.15 uur ds. A.B. van der Heiden; Sint Philipsland 14.30 uur ds. Hakvoort; Sliedrecht (Middeldiepstraat 31) 12.30 uur ds. W.J. Karels; Soest 9.30 uur ds. Kleppe en 19.00 uur ds. Visscher; Spijkenisse 19.00 uur ds. Silfhout; Sprang-Capelle 19.00 uur ds. L. Blok; Stolk-wijk 10.00 en 19.00 uur ds. De Waard; Terneuzen 17.00 uur ds. Baan; Terwolde-De Vecht 14.30 uur ds. Kleppe; Tholen 10.00 en 18.30 uur ds. De Jongste en 14.30 uur leesdienst; Tricht-Geldermalsen 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. Labee; Uddel 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Urk 10.00 en 17.00 uur ds. Bakker; Utrecht 16.30 uur ds. Van Aalst; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. Melis; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. Mijnders; Vlaarding 16.30 uur ds. Paul; Vlissingen 9.30 uur leesdienst en 15.00 uur ds. Van Gelder; Waarde 9.30, 14.00 en

18.00 uur leesdienst; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. F. Mulder; Werkendam 10.00 en 18.00 uur ds. M. Karens; Westzaan 19.00 uur ds. Kattenberg; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Wolphaartsdijk 14.00 uur ds. Van Krimpen; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. Van Krimpen en 14.00 uur leesdienst; Zaandam 9.30 (H.A.) en 16.30 uur ds. Neele; Zeist 10.00 en 18.30 uur leesdienst; Zoetermeer 10.00 en 18.30 uur stud. Bredeweg; Zwijndrecht 9.30 en 16.30 uur ds. Veenendaal; Zwolle 9.30 en 19.00 uur ds. Vogelaar.

■ DINSDAG 16 SEPTEMBER 2008

Amersfoort 19.30 uur ds. Van Eckeveld (voor de zending); Brakel 19.30 uur ds. Brugge; Ede (Noorderkerk, Amsterdams-eweg 9) 19.30 uur ds. Hogchem; Katwijk aan Zee 19.45 uur ds. F. Mulder; Puttershoek 19.30 uur ds. M. Karens; Uddel 19.30 uur ds. Mouw.

■ WOENSDAG 17 SEPTEMBER 2008

Aalst 19.30 uur ds. Gunst; Doetinchem 19.30 uur ds. Vogelaar; Genemuiden 19.30 uur ds. Visscher; Kamperland 19.30 uur ds. Hakvoort; Leerdam 19.30 uur ds. Hoogerland; Melissant 19.30 uur ds. Meeuse; Mijdrecht 19.30 uur ds. P. Mulder; Nieuwer ter Aa 19.45 uur ds. Silfhout; Opheusden 19.30 uur ds. Pater; Opperdoes 19.30 uur ds. Schot; Rijssen-West 19.30 uur ds. De Wit; Rotterdam-Zuidwijk 19.45 uur ds. Verweij; Scherpenzeel 13.30 uur ds. Verschuure (huw.bev.); Sint Philipsland 19.30 uur ds. De Heer; Zaandam 19.30 uur ds. Bakker.

■ DONDERDAG 18 SEPTEMBER 2008

Aalburg 19.30 uur ds. Van Belzen; Alphen a/d Rijn 19.30 uur ds. Van Manen; Bodegraven 19.30 uur ds. Verweij; Boskoop 19.30 uur ds. Van der Net; Capelle a/d IJssel-West 19.45 uur ds. Van Eckeveld; Delft 19.30 uur ds. Terlouw; Elspeet 19.30 uur ds. De Wit; Ermelo 19.30 uur ds. Melis; 's-Gravensande 19.45 uur ds. De Jongste; Hoofddorp 19.30 uur ds. Silfhout; Hoogvliet 19.45 uur ds. Vermeij; Klaaswaal 14.00 uur ds. Van Aalst; Kootwijkerbroek 14.00 (huw.bev.) en 19.30 uur (H.D.) ds. Beens; Krabbendijke 19.30 uur ds. Van Boven (voor de zending); Rotterdam-IJsselmonde 19.30 uur ds. Schipper; Westzaan 19.30 uur ds. L. Blok; Zoetermeer 14.30 uur ds. Brugge (huw.bev.).

■ VRIJDAG 19 SEPTEMBER 2008

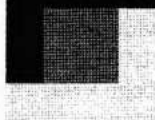
Krabbendijke 14.30 uur ds. Hoogerland (huw.bev.); Meeuwen 19.30 uur ds. De Leeuw; Middelburg-Centrum 14.45 uur ds. De Heer (huw.bev.); Yerseke 14.15 uur ds. Van Krimpen (huw.bev.).

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN

■ ZONDAG 14 SEPTEMBER 2008

Alkmaar ('t Wuiver 2-a) 10.00 en 16.30 uur ev. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur ev. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6-l) 9.30 en 15.30 uur ev. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2-c) 9.30 en 16.00 uur ev. S. de Visser; Merkssem (Oude Bareellei 64) 10.00 en 17.00 uur ev. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur ev. H.J. van den Boogaart.

ADVERTENTIES

BEGRAFENISVERZORGING KINA
010 - 458 31 12
Rotterdam, Drechtstreek, Krimpenerwaard, Gouda
D.W. Schipper 010-4506626 J. Kooijman 0182-583932
Capelle aan den IJssel Gouda

NOG EVEN OP VAKANTIE?
Kom dan naar de **BETUWE:**
MINICAMPING DE VIJVERHOF
in **OMMEREN.**

Welkom voor rust en ruimte
bij fam Van der Kieft: 0344 601973
Of www.vijverhof-ommeren.nl

Voor een zorgzame begeleiding

KOSTER
Begravenisonderneming
Bameveld,
Scherpenzeel e.o.
A. Koster
Telefoon: 033-277 0555
Centraal Stationsweg 411
3925 CD Scherpenzeel
Centraal nummer (24 uur):
033 277 0555

- DIVERSE BLOKFLUITEN
- DWARSFLUITEN
- MUZIEKSTANDAARDS
- ROEMEENSE PANFLUITEN
- VIOLON

R. MULDER - STAPHORST
06 12 610 628 B.G.G. 0522 253944

BOEKHANDEL / ANTIQUARIAAT DE ROO

Van Meelstraat 12 • ZWIJNDRECHT • tel. 078 - 612 40 81

Voor al uw NIEUWE en TWEEDEHANDS: THEOLOGISCHE BOEKEN
KINDERBOEKEN
LEESBOEKEN

Tevens Inkoop en Taxatie Gebruikte Boeken

www.derooboeken.nl

maandag gesloten

Ambtskleding

Kostuums: 2- en 3-delig zwart - grijs - e.a.

Trouwkostuums - Jacquets - Pantalons

Streepjantons - Overhemden

Stropdassen - Sokken - Overjassen

Hoeden - Schoenen

Winkel: Dorpsstraat 229, Scherpenzeel
Telefoon 033-2778899 b.g.g: 06-30189592

OPENINGSTIJDEN: MA. GESLOTEN,
DI T/M DO 9-18 UUR,
VR 9-21 UUR EN ZA 9-17 UUR.
OF AFSpraak MOGELIJK

Waardige en stijlvolle verzorging

van begrafenissen met aandacht voor persoonlijke wensen. In alle rust, vrouwelijk en met bescheidenheid.

- opbaren met kistkoeling bij u thuis of in een voor u bekende aula
- dag en nacht bereikbaar en overal te ontbieden
- wij verzorgen alleen begrafenissen
- laatste verzorging van de overledene door een gediplomeerd verpleegster

Begrafenisverzorgers:

- H. de Jongh • P.H. van der Leer • E. Treur

Begrafenisonderneming de Jongh

Hardinxveld-Giessendam:

Reepijzer 5, Tel. (0184) 61 11 54

Waardenburg:

Kerkstraat 15a, Tel. (0418) 65 20 39

Zeist:

Kroostweg 22, Tel. (030) 69 95 330

BOEDER SCHERPENZEEL
**COMFORT
KLEDING**

SERVICE AAN

HUIS MOGELIJK

AMBSKLEDING | ROUWKLEDING

KOORKLEDING | ZAKELIJKE KLEDING

WWW.BOEDERCOMFORTKLEDING.NL

GLASHORST 123A | 3925 BR SCHERPENZEEL | T (033) 258 98 30

begrafenisverzorging T. den Hollander

Begrafenissen in Vlaardingen, Rotterdam, Gouda, den Haag en omstreken.

Opbaarmogelijkheden in een door u gewenst uitvaartcentrum of thuis met koeling.

Geen crematies.

Dag en nacht bereikbaar.

Mozartlaan 13

3131 ES Vlaardingen

Tel. 010 - 4600509

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING

G. WEGENAAR

Buurtlaan West 26

tel. 0318-526641

3905 JR Veenendaal

www.wegenaar.nl

Uitgaande van de Gereformeerde Gemeenten in Nederland biedt de SHG gekwalificeerde kraamzorg en gezins- en bejaardenzorg die aansluit bij uw manier van leven. Dit houdt voor ons in dat Bijbelse normen en waarden de basis vormen voor uw dagelijkse levenshouding en mediagebruik.

Kraamzorg

Meldt u tijdig aan om teleurstelling te voorkomen.

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0187 - 48 91 73**

b.g.g. 0342 - 49 21 55. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en van 13.00 - 15.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

Gezins- en bejaardenzorg

Voor informatie of inschrijving kunt u ons bereiken op telefoonnummer **0166 - 65 26 05**. Op werkdagen van 9.00 - 11.00 uur en op vrijdagavond van 19.00 - 21.00 uur.

De gratis brochure zenden wij u graag toe.

Zorg dichtbij

Actief in uw regio!

- Waar u ook woont, Agathos brengt zorg dichtbij:
- Huishoudelijke verzorging
- Persoonlijke verzorging
- Verpleging
- Psychosociale zorg

Bel de Zorglijn (010) 264 07 77 en u krijgt uw rayoncoördinator aan de lijn. Agathos stelt zelf indicaties voor veel zorgvragen. Kunnen we geen indicatie stellen? Dan begeleiden we u bij de CIZ-aanvraag. U ziet, ook indicatiestelling is onze zorg!

Agathos
THUISZORG

T 010 264 07 77 | www.agathos-thuiszorg.nl

Zorg met een eigen kleur

Begrafenisverzorging "Honestum"

0180 - 628908 (dag en nacht)

L. Melleste-Varveer en D.D.E. Melleste

Voor Rotterdam - Barendrecht - Ridderkerk
H.L.Ambacht - Zwijndrecht - Dordrecht e.o.

Betrouwbare audio oplossingen
voor uw kerk- of verenigingsgebouw

- Systemen voor centrale bediening
- Geluidsversterking
- Betrouwbare, extra heldere kerktelefoon
- Ringleidingen
- Technisch onderhoud en storingsdienst
- Opnameapparatuur
- Persoonlijke aandacht en service
- Meting akoestiek en verstaanbaarheid

Bel BIS: 0180 - 486777. Of ga naar www.bis.nl

Advies • Ontwerp • Installatie • Onderhoud

Zojuist verschenen: deel 28 van de preken serie 'Een zaaier ging uit...'

Ds. R. Boogaard	<i>Het Pinksterwoord van behoud in zware tijden</i> (Hand.2:21)
Ds. M.J. van Gelder	<i>Een Goddelijke twist</i> (Hos.4)
Ds. C. Harinck	<i>Roeping en verkiezing</i> (2 Petr.1:10a)
Ds. B. van der Heiden	<i>Jezus' vrienden</i> (Joh.15:14)
Ds. H. Hofman sr.	<i>Onderwijs van Jezus</i> (Matth.7:13-14)
Ds. J.S. van der Net	<i>Het ware zoeken</i> (Matth.6:33)
Ds. D.W. Tuinier	<i>Het echte Paasleven</i> (Kol.3:1-2)
Ds. A.T. Vergunst	<i>Belijdenis en vergeving</i> (1 Joh.1:9)
Ds. C.G. Vreugdenhil	<i>De scheiding tussen Abram en Lot</i> (Gen.13:10-18)
Ds. J.B. Zippro	<i>De wet voor de Hebreeuwse knecht</i> (Ex.21:1-6)

Prijs: € 8,95 (excl. verzendkosten)

Te bestellen bij: **Uitgeverij De Zaaier**
Telefoon: 0118-584818
E-mail: h.dekorte@hotmail.com

We wijzen u op de mogelijkheid u te abonneren op de preken serie.
U krijgt dan jaarlijks de nieuwe uitgave automatisch toegestuurd.

De bundels 25 t/m 27 zijn ook nog verkrijgbaar.

Ook verkrijgbaar bij de boekhandel.

Nieuwe herdrukken van
W. Schippers

W. SCHIPPERS
De Vleermuis

verschenen:

De Vleermuis

Frans Veder, een arme wees, werd een deugniet die allerlei kwattenkwad uithaalde. Hoe zal hij ooit op de goede weg terecht komen?

Beter dan goud

Twee Hollandse goudzoekers beproeven hun geluk.
Een van hen raakt zwaar gedupeerd.

uitgeverij en boekhandel
'de Ramshoorn'
Lange Vorststr. 21 Goes
(0113) 221909

verkrijgbaar in de boekhandel

Neem nu een abonnement op de W. Schippers-serie
zie: www.ramshoorn.nl - info@ramshoorn.nl

T.h. Zuna bij Rijssen laaste bungalow's sept en okt nu 35% korting op volle week buiten de schoolvak.
tel. 0548-512790 of kijk op www.vakantieoordholsappel.nl

Vakantie op Texel

De Verrassing.nl

Veertien accommodaties, waaronder acht bungalows en vijf nieuwe chalets.

De Noordel

Park achter De Verrassing. Vijf luxe bungalows met veel privacy.

De Noorderhoeve.nl

Twee vakantiewoningen voor zorgvakanties. Ook uitermate geschikt voor minder validen.

Boeken? Bel 0222 31 89 06

Van BOEKHANDEL & UITGEVERIJ Horssen bv

Dorpsstraat 100 - 3881 BE PUTTEN
Tel. 0341 36 22 77 - info@van-horssen.com
www.van-horssen.com

Het juiste adres voor:

Bijbels, Theologische boeken, Leesboeken voor jong en oud, Voordeelboeken, Tweedehands, CD's en bladmuziek.

IN HET NIEUWSTE NUMMER:

'We kunnen niet met ernst tegenstander van abortus zijn als we na de dienst een sigaret opsteken'

Ds. W. Visscher in het artikel 'Uitgerookt'

Roken maakte in de jaren zestig en zeventig sterke opgang. Dat liep terug toen bleek dat er een duidelijke relatie is tussen roken en longkanker. De laatste jaren neemt het echter weer toe, ook onder orthodox-christelijken. Het is tijd voor een radicale aanpak.
Lees het in de nieuwste GezinsGids.

GEZINSGIDS IDENTITEIT VOOR NU .NL 030 230 3500

Handen van de kerk wereldwijd

**Dominicaanse
Republiek**
Gezondheidszorg

Darfur
Noodhulp

Papua
Alfabetisering

Peru
Aandacht en liefde
voor straatkinderen

Zuid-Afrika
Strijd tegen HIV / Aids

HANDEN VAN DE KERK
**Bijzondere
Noden**

GIRO 307447 Woerden

Help mee!

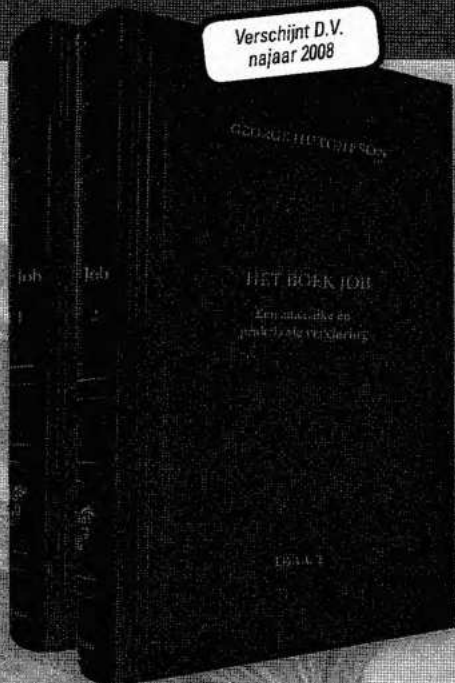
- Steun ons werk met een gift
- Nodig ons uit voor een gemeenteavond of op vereniging

DEPUTAATSCHAP TOT HULPVERLENING IN BIJZONDERE NODEN VAN DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN
Houttuinlaan 7 • 3447 GM Woerden • T 0348 48 99 10 • E bijzonderenoden@cbgg.nl • I www.bijzonderenoden.nl

Waardevolle uitgave van Gebr. Koster

Verschijnt D.V.
najaar 2008

George Hutcheson

Het boek Job (2 delen)

125⁰⁰

Een zakelijke en praktische verklaring

In zijn voorrede zegt Theodorus van der Groe o.a. het volgende: (...) Wat leveren het voorbeeld en het Boek van de heilige man Job een schat van hemelse leer en wijsheid, van troost en besturing voor de christelijke kerk, in haar voortdurende strijd en worsteling hier op aarde! (...) Zij zult hier in 't geheel geen lange, gewone of praktijklessen ontmoeten, (...) geen onverstandige beweeptreden of dwalende bevindingen, enzovoort, maar enkel overal een zeer voordreffelijke Bijbelse leer en praktijk, waardoor zij (indien de Geest u dit middel recht wil leren gebruiken en dat gebruik aan u belieft te zegenen en te heiligen), tot de wazerlijke kracht en betekening van mannelijke kennis, van geloof en Götzaligheid, door Zijn genade, zult kunnen vorderen.

Overgezet in de huidige spelling door Johannes A. Bunt, Rhenen

Gebonden in twee kunstlederen banden, 1900 blz.
Prijs na 1 januari 2004 € 149,50

**Beperkte oplage!
Voorkom teleurstelling
en teken nu in!**

Uitgeverij Boekhandel

Gebr. Koster

Narraestraat 17, 3771 AW Barneveld
Tel. (0342) 41 69 86

www.gebrkoster.nl

ZGG ZOEKT ZENDINGSWERKERS

Het deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten roept sollicitanten op voor de volgende functies:

Jeugdwerker in Ecuador

Tijdelijke functie (± 4 jaar): zendingswerker die het jeugdwerk samen met de leden van de verschillende zendingsgemeenten in Ecuador uit kan bouwen.

Zendingswerkers in Guinee

Coliah: echtpaar voor werkzaamheden met een 'daadkarakter' zoals alfabetiseringswerk en kleinschalige diaconale activiteiten.

Boké: Een evangelist en een zendingswerker ten behoeve van werkzaamheden in de leeszaal- en ontmoetingsruimte.

Vanwege de aard van het werk zoeken wij voor deze functies (getrouwde) mannen.

Vrouwenwerker in Nigeria

Tijdelijke functie (± 4 jaar): samen met een lokale vrouwenwerker werken onder de vrouwen in de kerk, door middel van alfabetisering en bijbels onderwijs.

Werkers in Oost-Azië

ZGG is op zoek naar echtparen die voor langere tijd als arts of voor vertaalwerk willen worden uitgezonden naar het kleine team in Azië.

Zie www.zgg.nl voor functiebeschrijvingen en functie-eisen of neem contact op met ZGG.

ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Van sollicitanten wordt verwacht dat zij lid zijn van de Gereformeerde Gemeenten en zich verbonden voelen met het werk van de zending.

Schriftelijke sollicitaties met vermelding van opleiding, ervaring en referentieadressen graag voor 26 september 2008 richten aan: Deputaatschap Zending Gereformeerde Gemeenten t.a.v. de heer drs. P. Eikelboom, directeur, Postbus 232, 3440 AE Woerden.

Sollicitatiesprekken zullen D.V. plaatsvinden op 2 en 17 oktober 2008.

Voor inlichtingen over deze functies kan contact worden opgenomen met de directeur van ZGG, de heer P. Eikelboom, telefoon kantoor: 0348-489950, privé: 0318-634626.